Etelä-Suomi
Aluehallintovirasto
Työsuojelun vastuualue

10.11.2015

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokuntalle

Luonnos hallituksen esitykseksi vähittäiskaupan sekä parturi- ja kampaamoliikkeiden aukioloajoista annetun lain (945/2009) kumoamisesta ja sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnasta annetun lain (1062/1993) muuttamisesta

Työsuojelunäkökulmasta vähittäiskauppojen aukioloaikojen poistoa tulee tarkastella erityisesti työaikalainsäädännön ja työturvallisuuslain työn kuormittavuuden ja asiakasväkivallan uhan hallinnan näkökulmasta. Kaupan aukiolojen laajentumisen voidaan olettaa lisäävän entisestään yksintyöskentelyä ja asiakasväkivallan uhkaa. On myös arvioitu, että osa-aikatyöntekijöiden ja alalle kouluttamattomien määrä kasvaa. Myymälähenkilökunnan ammattitaito ja perehtyneisyys mm. asiakasväkivallan uhkaan on välttämätöntä. Työssä kuormittumista työpaikoilla on seurattava muutoksen jälkeen entistä järjestelmällisemmin. Ongelmia voi kuormittumisen hallintaan tuoda työntekijöiden kahden työn tekeminen tai opiskelun ja työn yhteensovittaminen.

Työnantajien ja työntekijöiden tietoisuus työaika- ja työsopimuslainsäädännöstä on tärkeää, jotta kilpailu työmarkkinoilla säilyy terveenä. Työsuojeluvalvonnalle aukioloajan laajentuminen asettaa haasteita, koska vähittäiskauppa on hyvin pientyöpaikkavaltainen ala ja tietämättömyyttä säädöksistä on paljon. Nykyisten valvontahavaintojen perusteella yksintyöskentely ja väkivallanuhka kaupan alalla on pääosin hallinnassa, mutta työntekijöiden väkivallan uhan kokemus on lisääntynyt.

Luonnoksessa on kiinnitetty huomiota valvontatarpeeseen myös virka-ajan ulkopuolella. Nykyisellään ilta- ja viikonloppuvalvontaa tehdään ulkomaalaisen työvoiman osalta sekä matkailu ja ravintola-alalla. Valvontaa on luonnollisesti mahdollista ulottaa myös vähittäiskaupan alalle, mutta tästä aiheutuvat lisäkulut tulee ottaa huomioon arvioitaessa työsuojeluviranomaisten resursseja.

Työsuojeluviranomainen kiinnittää huomiota yötyön merkitykseen erityisenä sairastumisen vaaraa aiheuttavana tekijänä. Säännöllisestä yötyön teettämisestä saattaa seurata velvollisuus järjestää terveystarkastukset siten kuin valtioneuvoston asetuksessa terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töistä (1485/2001) on säädetty. Niin ikään huomionarvoista on työaikalain yötyötä koskevan säännöksen lista töistä, jota saadaan teettää ilman poikkeuslupaa.

Lisätietoja Lakimies Aki Eriksson, puh. 040 50 22 487

Lakimies Aki Eriksson

Postiosoite PL 110, 00521 Helsinki Puhelin 0295 016 000 tyosuojelu.etela@avi.fi
Käyntiosoite Ratapihantie 9, 00520 Helsinki www.tyosuojelu.fi

Työsuojelun vastuualue toimii alueellisena työsuojeluviranomaisena.